

บทบาทของภาครัฐกิจ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

และการจัดการและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interests)
และการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ดร.กัญ อรทัย วสีวงศ์

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นโยบายและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิผลในการลดปัญหาจากการบริโภคจะส่งผลโดยตรงต่อการจัดระเบียบราคา การกระจายสินค้าและการกำกิจกรรมการตลาด เพื่อลดการเข้าถึงของประชาชน และลดปัจจัยหรือแรงกระตุ้นที่ทำให้คนดื่ม โดยเฉพาะประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างเด็ก เยาวชนและผู้ติดสุรา ดังนั้น ธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหลักที่ต้องปรับตัวและปฏิบัติตามกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ว่าธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต้องหากำลังลดถอนความเข้มแข็งของกฎหมาย ตลอดจนการขัดขวางหรือห้ามการออกกฎหมายเบียบใหม่ ๆ ที่จะส่งผลกระทบการการบริโภคของผู้บริโภค

ในวงการสารสนเทศระหว่างประเทศจึงให้ความสำคัญกับการจัดการและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interests) และการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร่วมด้วยในการพัฒนากรอบนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศไทยได้ต่อมาและปานกลาง

การกำหนดบทบาทของภาคธุรกิจในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามข้อเสนอแนะสาธารณะในระดับสากล

ตามข้อเสนอแนะสาธารณะสุขในระดับสากล มีการระบุบทบาทของภาคธุรกิจในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ ซึ่งมีคำเรียกคือ ผู้ประกอบธุรกิจการค้าเกี่ยวกับการผลิตและขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (economic operators in alcohol production & trade) ดังนี้

- ยุทธศาสตร์โลกว่าด้วยการจัดการผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ [1]** ขององค์กรอนามัยโลก ระบุ

“ซักขวบให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้าเกี่ยวกับการผลิตและขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ความร่วมมือในการป้องกันและลดปัญหาจากการบริโภคแอลกอฮอล์ ตามบทบาทหลักในฐานะของผู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า ผู้ค้าขายในตลาด และผู้ชาย (กล่าวคือ บุกเบิกที่จะปฏิบัติตามกฎหมายไม่ใช่บุกเบิกในเวทีพัฒนาอย่าง : คำขยายความ) รวมถึงการพัฒนาภารกิจกรรมที่ควบคุมระหว่างภาคธุรกิจกันเอง (self-regulation) ตลอดจนการให้ข้อมูลการขายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ภาครัฐ”

- แผนปฏิบัติการควบคุมแอลกอฮอล์ระดับโลก 2022-2030 [2]**

- ในทุกส่วนที่พูดถึงความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีข้อพิจารณาในเรื่องผลประโยชน์กับ ช้อนเสมอที่ต้องระมัดระวังและป้องกัน
- ในส่วนของ **กิจกรรมหลักที่ 1 การนำนโยบายและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สร้างผลกระทบสูงไปดำเนินการ (Implementation of high-impact strategies and interventions)** “ประเทศไทยเชิงจะต้องมั่นใจว่าการพัฒนา (development) การดำเนินนโยบาย (implementation) และการประเมินผล (evaluation) นโยบายและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งอยู่บนพื้นฐานเป้าหมายทางสาธารณสุข และหลักวิชาการที่มีอยู่ และได้รับการปกป้องจากการแทรกแซงของผลประโยชน์ทางการค้า”
- ในส่วนของ **กิจกรรมหลักที่ 3 การสร้างพันธมิตร การทำงาน (partnership) การสนทนา (dialogue) และ การประสานงาน (coordination) ในการนำนโยบายและผลกระทบสู่ปฏิบัติ** ใช้ “เสนอให้ประเทศไทยทำงานแบบร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม (whole-of-society approach) ในการลดผลกระทบจากการบริโภคแอลกอฮอล์ โดยความข้องเกี่ยวและการประสานงานต้องเป็นไปอย่างเหมาะสม (appropriate engagement, appropriate coordination) และจัดให้มีกลไกสร้างความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง (accountability mechanisms) และพิจารณาผลประโยชน์กับช้อนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกรายที่เข้าร่วมเสมอ” (ก็ที่นี้พันธมิตรการทำงาน (partnership) ไม่จำกัดว่าเป็นรูปแบบใดๆ ก็ได้)

และการสนทนา (dialogue) ไม่ใช่กลไกทางการที่เกี่ยวข้องกับเวทีพิจารณาอย่างเป็นไปอย่างโปรดังใจ: คำขยายความ)

- ในระดับโลก (global dialogue) กับอุตสาหกรรมสุราควรเน้นไปความร่วมมือเพื่อดำเนินการควบคุมกิจกรรมการตลาดกันในสื่อดั้งเดิมและสื่อดิจิทัล รวมถึงการให้ทุกนουปั๊ก และบทบาทของอุตสาหกรรมพัฒนาภารกิจเบียบการขาย การขายในช่องทางออนไลน์ และระบบส่งสินค้าถึงบ้าน การปรับสูตร ผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการแสดงข้อมูลการผลิตและการขายให้องค์กรอนามัยโลก

ข้อเสนอบทบาทของภาครัฐ ที่จะขอให้ผู้ประกอบธุรกิจฯ ปฏิบัติตาม ที่ระบุในแผนปฏิบัติการควบคุมแอลกอฮอล์ระดับโลก 2022-2030 คือ

- แนะนำให้ผู้ประกอบธุรกิจฯ ห้ามให้ทุกนักกิจกรรม กับงานสาธารณะสุขและการพัฒนาอย่าง ตลอดจนการสนับสนุนทุนวิจัย ด้วยเหตุผลด้านอคติและการมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่ซัดเจน และมีการอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาดของธุรกิจ และสร้างโอกาสในการแทรกแซงนโยบายได้สูง
- ขอร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจฯ หยุดการขาย ทำการตลาด กิจกรรมส่งเสริมการขาย และการโฆษณา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลต่อเยาวชน และกลุ่มนักดื่มที่เสี่ยงต่อปัญหาสุรา ไม่ส่งเสริมให้คนดื่มไม่สื่อสารและอ้วนลงพละประโยชน์ทางสุขภาพได้ ฯ ของการดื่มที่จะก่อให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด และควรให้ข้อมูลคำเตือนทางสุขภาพบนผลิตภัณฑ์ที่จะมองเห็นได้ชัดเจน
- แนะนำให้ผู้ประกอบธุรกิจฯ พยายามลดความเข้มข้นของเงอกันออลในผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์เรื่อยๆ เพื่อลดความเสี่ยงทางสุขภาพของผู้บริโภคและลดการปริมาณการบริโภคโดยรวมในประเทศ
- ขอร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจฯ เปิดเผยข้อมูลทางการผลิตและการขายที่จะช่วยในการวิเคราะห์สถานการณ์ของภาคสาธารณะสุข รวมถึงข้อมูลวิจัยทางการตลาดของกลุ่มลูกค้าที่ธุรกิจได้ศึกษาได้ (เช่น ความรู้ ทักษะ ความเชื่อของ)
- เชิญผู้ประกอบธุรกิจฯ ให้การสนับสนุนทางการเงินในการดำเนินนโยบายแอลกอฮอล์ (ตามบทบาทของผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า และผู้ชาย ที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย โดยธุรกิจฯ ไม่มีบทบาทใดในเวทีพิจารณาอย่างไร หรือกำกิจกรรมใดที่จะล้อขัดขวางกระบวนการพัฒนาอย่างควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิผลคุ้มค่าตามหลักวิชาการ)

[1] Assunta M. Global Tobacco Industry Interference Index 2019. Bangkok, Thailand: Global Center for Good Governance in Tobacco Control (GGTC); 2019.

[2] กรมพัฒนาฯ มากเจ็บ และคณะ ปัจจัยทางการค้ากำหนดโรคไม่ติดต่อ: นิยามและครอบคลุมคิดจากการทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต วารสารวิจัยระบบสาธารณะสุข 17: 4 2566 <https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/5988>

กรอบแนวคิดและตัวอย่างการปฏิบัติที่เป็นการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การแทรกแซงของภาคอุตสาหกรรม (industry interference) เพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจของตนมีหลากหลายรูปแบบและหลายช่องทาง ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีองค์ประกอบสำคัญสองส่วน ได้แก่

1) โครงการในอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผู้เสียประโยชน์โดยตรงจากนโยบายแอลกอฮอล์ ซึ่งไม่ได้จำกัดแค่ผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า ผู้จำหน่ายปลีก/ส่ง สถาบันให้บริการที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่การผลิตหรือขายเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงกลุ่มธุรกิจและเครือข่ายอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องตลอดจนองค์กรหน้าจากของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น มูลนิธิสมาคมที่ปรึกษาเหล่าบีบีจัดตั้งขึ้น ชนมนุษย์ ที่รับทุนสนับสนุนและเป็นภาคเสียงให้กับนโยบายของบริษัทเหล่าบีบี

2) การปฏิบัติ กลยุทธ์ และเทคนิคในการแทรกแซงนโยบายของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ครอบในการพิจารณาการแทรกแซงนโยบายของอุตสาหกรรมที่กำลังสุขภาพต่อกระบวนการนโยบายสุขภาพมีกรอบหลัก อาทิ

2.1) ครอบการติดตามการใช้กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองของอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อนโยบายสุขภาพ (corporate political activity: CPA) [3] ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในศึกษา箕ิกรรมของอุตสาหกรรมอาหารในวิชาการนโยบายทางด้านโภชนาการและอาหารมีกลยุทธ์ 7 ด้านที่ต้องติดตาม ได้แก่

- (1) กลยุทธ์การสร้างข้อมูลและการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับภาคอุตสาหกรรม (information and messaging)
- (2) กลยุทธ์แรงจูงใจทางการเงิน (financial incentives)
- (3) กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจทางนโยบาย (constituency building)
- (4) กลยุทธ์ทางกฎหมาย (legal strategies)
- (5) กลยุทธ์ทางเลือกอื่นทดแทนนโยบายของรัฐ (policy substitution)
- (6) กลยุทธ์การลดถอนความนำเชื้อถือและสร้างความสับคลอน (opposition fragmentation and destabilization)

2.2) ดัชนีการแทรกแซงนโยบายของอุตสาหกรรมยาสูบ (Global Tobacco Industry Interference Index) [4] ซึ่งประกอบไปด้วยพฤติกรรมของรัฐ 7 ด้าน ที่ทำการสำรวจและให้คะแนนด้วยมาโดยภาคประชาสังคมหรือภาควิชาการในประเทศต่างกันโลก ได้แก่

- (1) การเข้าไปมีส่วนร่วมของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับกระบวนการพัฒนานโยบายของรัฐ (Participation in policy-development) เช่น การมีตัวแทนหรือตัวแทนอิมพาลี (nominee) ของอุตสาหกรรมอยู่ในคณะกรรมการพิจารณานโยบายของรัฐต่าง ๆ
- (2) การสนับสนุนหน่วยงานภาคธุรกิจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) ของอุตสาหกรรมซึ่งหวังผลหลักในการการค้าหรือสื่อสารการตลาดร่วมด้วย ผ่านการแสดงตราสินค้าและชื่อบริษัทควบคู่ไปกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมเหล่านี้อย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างทักษะและภาพลักษณ์ที่ดีต่อ บริษัท กิจกรรมเพื่อสังคมเหล่านี้ส่วนหนึ่งมีผลในการสร้างความผูกพันและภาวะพึ่งพาแก่หน่วยงานที่รับการสนับสนุน
- (3) การที่รัฐใช้สิทธิประโยชน์พิเศษทางกฎหมายแก่ภาคธุรกิจ
- (4) การที่รัฐมีปฏิสัมพันธ์โดยไม่จำเป็นกับภาคธุรกิจและเครือข่ายธุรกิจ (forms of unnecessary)
- (5) ความโปรดังใจของกระบวนการนโยบายของรัฐ
- (6) การมีผลประโยชน์กับช่อง (conflict of interest) เช่น การที่เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องหรือญาติของพวคเขามีตำแหน่งเป็นกปรึกษาหรือทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจ
- (7) การไม่มีมาตรการป้องกันการแทรกแซงของอุตสาหกรรม (preventive measures)

2.3) ครอบแนวคิดในการติดตามปัจจัยกำหนดสุขภาพด้านการค้าของโรคไม่ติดต่อ [5] ล้วนการแทรกแซงนโยบายประกอบไปด้วย 5 กลยุทธ์ และ 16 การปฏิบัติของภาคธุรกิจพยายามมีอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐต่างๆ ผ่านการแสดงจุด зренияและอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อม ได้แก่

- (1) การมีอิทธิพลในกระบวนการกำหนดนโยบาย (policy process)
- (2) การใช้เครื่องมือทางกฎหมายและกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุน (legal & trade & investment policies)
- (3) การสนับสนุนหรือเข้าไปจัดการบุคคลทำให้เกิดผลประโยชน์กับช่อง (financial incentive & conflict of Interest)
- (4) การสร้างพันธมิตรและแนวร่วม (constituency building)
- (5) การสร้างและสื่อสารข้อมูลเพื่อวางแผนการอภิปรายของสังคมและข่มขู่ฝ่ายตรงข้าม (framing the debate & intimidating opposition)

[3] Mialon M, Swinburn B, Sacks G. A proposed approach to systematically identify and monitor the corporate political activity of the food industry with respect to public health using publicly available information. obesity reviews. 2015;16(7):519-530.

[4] Assunta M. Global Tobacco Industry Interference Index 2019. Bangkok, Thailand: Global Center for Good Governance in Tobacco Control (GGTC); 2019.

[5] กรมพัฒนาฯ มากเบี้ยง และคณะ ปัจจัยทางการค้ากำหนดโรคไม่ติดต่อ: บัญชีและกรอบแนวคิดจากการทบทวนผลกระทบแบบกำหนดขอบเขต วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข 17: 4 2566

<https://kb.hsrc.or.th/dspace/handle/11228/5988>

กรณีศึกษา การปฏิบัติที่เข้าข่ายการมีผลประโยชน์ทับซ้อนและเป็นการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

สำหรับในประเทศไทย มากกว่า 90% ของตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (23.5 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ) ถูกครอบครองโดยบริษัทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียงสองรายใหญ่ ซึ่งสหก้อนอำนาจจากการเศรษฐกิจศาสตร์ในประเทศไทยและส่วนหนึ่งอาจส่งผลต่ออำนาจจากการเมืองได้ สำหรับองค์กร กลุ่มธุรกิจและเครือข่ายอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรหน้าจากของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาทิ สมาคมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทย (Thai Alcohol Beverage Business Association หรือ TABBA) [6] ก่อตั้งขึ้นปี พ.ศ. 2552 เป็นกลุ่มของผู้ประกอบธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ข้ามชาติ 6 บริษัท ได้แก่ บริษัทบาการ์ด, บริษัทบราวน์-ฟอร์ แบน ไทรแลนด์ แอลเอลซี, บริษัทดิอาจิโวโน อี็กซ์เพรสช์, บริษัทเพอร์นต์ ริคาร์ด, บริษัทอินดี้เพนเดนท์ไวน์แอนด์สปีริต และบริษัทไทยเอเชียแพซิฟิก บริวเวอร์ จำกัด และองค์กรทางสังคมอย่างมูลนิธิแก้ไขปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ (บปอ.) [7] ซึ่งเป็นกลุ่มนี้ส่วนได้ส่วนเสียที่อาจมีการปฏิบัติที่เข้าข่ายการมีผลประโยชน์ทับซ้อนและเป็นการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้

สำหรับกรณีศึกษาที่แสดงถึงอิทธิพลของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการพัฒนานโยบายของประเทศไทย เห็นได้ชัดเจนจากกรณีการออกพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งกฎหมายฉบับตั้งต้นก่อนจะบันนี้ได้ห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างสิ้นเชิง (total ban) แต่ในที่สุดกลับทำได้เพียงการกำหนดห้ามโฆษณาบางส่วนเท่านั้น (partial ban) [8]

หากพิจารณาการแทรกแซงนโยบายของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามการปฏิบัติและเกณฑ์ของธุรกิจและแอลกอฮอล์ต่าง ๆ ข้างต้น ในประเทศไทยที่ผ่านมาพบว่า มีข้อมูล ข้อสังเกต และกรณีศึกษาที่แสดงถึงอิทธิพลและการแทรกแซงนโยบายของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หลากหลายการปฏิบัติ อาทิ

การที่เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องหรือญาติมีตำแหน่งเป็นกี่ปรึกษาหรือทำงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

กลุ่มธุรกิjmักสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหารระดับสูงและผู้กำกับควบคุมนโยบายของประเทศไทย โดยใช้ข้ออ้างทางเศรษฐกิจในการเข้าไปข้องเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ของประเทศไทย เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของตน

รวมถึงการให้ทุนสนับสนุนกิจการของรัฐ เช่น การสนับสนุนเงินหน่วยงานองค์กรทางด้านกีฬา การก่อจุ่งเกี่ยว สนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง ฯลฯ เป็นต้น

สำหรับกรณีศึกษามีตัวการทำงานผ่านองค์กรหน้าจากที่ผ่านมา แสดงบทบาทหลากหลายที่ส่งผลกระทบต่อการออกนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- การสร้างบรรยายศาสตร์ทางสังคมที่เอื้อต่อการกำไรธุรกิจ
- การทำให้ประชาชนมีภัยคุกคามที่ดีต่อการดื่มน้ำสุรากลางเรื่องต้านของสังคมต่อการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย
- การเข้าไปทำงานเพื่อสังคมกับภาคส่วนต่างๆ ในการรณรงค์เรื่องมาไม่ขับ (โดยมีได้สร้างประสิทธิผลดี ๆ ต่อการบังคับใช้กฎหมาย)
- การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและรณรงค์การดื่มน้ำแบบรับผิดชอบ (responsible drinking) ที่เกี่ยวข้องแล้วคือการส่งเสริมให้คนดื่มน้ำโดยเฉพาะคนที่ไม่ใช้บักดื่มน้ำให้มีภัยคุกคามที่ดีต่อการดื่มน้ำ และที่สำคัญคือไทยผลกระแทกสู่ระดับปัจจุบันของผู้ดื่มน้ำ (โดยไม่ใช่การของธุรกิจที่ต้องดูแลผลกระแทก)
- การวิพากษ์กฎหมายและกล่าวโทษว่าก่อให้เกิดผลกระแทกเชิงลบต่อระบบเศรษฐกิจ เป็นการจำกัดเสรีภาพของประชาชนและแก้ปัญหาไม่ได้จริง
- อิทธิพลของธุรกิจและแอลกอฮอล์ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ธุรกิจเหล่านี้เป็นธุรกิจที่มีมูลค่าทางการสูงของประเทศไทย โดยเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการลงทุนในอุตสาหกรรมการบริการและธุรกิจที่หลากหลายไม่จำกัดเฉพาะการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าไปลงทุนในธุรกิจประเภทอื่น เป็นต้น
- การหักล้างเจตจำนงค์ที่ดีของกฎหมายในด้านสุขภาพประชาชน และกล่าวหาบิดเบือนว่าภาคประชาสัมพันธ์ หรือฝ่ายรัฐธรรมนูญด้านสุขภาพพรังแก่ภาคธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการลดผลประโยชน์ทับซ้อนและการแทรกแซงนโยบายของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครือข่ายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

- หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในฐานะหน่วยงานผู้กำหนดนโยบายของประเทศไทยจัดทำหลักปฏิบัติ (code of practice) สำหรับองค์กรและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการมีปฏิสัมพันธ์กับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อความโปร่งใสและป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interests: COI) ในทุกระดับและทุกกระทรวง รวมถึงระบุเบียบต่อระดับและจำกัดกิจกรรมของภาคธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการออกนโยบาย ที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน อาทิ การห้ามบริจาคหรือให้ของขวัญแก่บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐ
- หน่วยงานรัฐด้านสุขภาพควรศึกษาสถานการณ์และข้อเสนอแนะเพื่อการลดผลประโยชน์ทับซ้อน และสื่อสารสร้างความตระหนักรู้ให้แก่สังคมและผู้กำหนดนโยบายในทุกระดับเกี่ยวกับการแทรกแซงนโยบายของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างส่วนหนึ่ง
- ภาคประชาชนสังคมควรจัดตั้งเครือข่ายติดตามเพื่อเฝ้าระวังกลุ่มยุทธ์และ การปฏิบัติที่ต้องสงสัยว่าเป็นการแทรกแซงนโยบายของภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครือข่ายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และเนื้อพับต้องสื่อสารหรือเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ หรือทำกิจกรรมที่ล็อกทุนและป้องกันการแทรกแซงนั้น ๆ อย่างเป็นระบบ หมายเหตุ และทันการณ์

[6] สมาคมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทย. ความเป็นมาและพันธกิจสมาคมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทย 2565 [Available from: <https://www.tabba.in.th/about>.

[7] มูลนิธิแก้ไขปัญหารัฐบาลต่อเนื่องแอลกอฮอล์ (บปอ.). เกี่ยวกับมูลนิธิฯ 2565 [Available from: <https://www.morpor.org/about#history>.

[8] นักศึกษา ศิริโรตีรัตน์, อิทธิพลของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อเศรษฐกิจ การเมือง และนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ. 2555, โรงพิมพ์เพื่อชุมชนมหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ